

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ

PAŽYMA

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS LIETUVOS
GYVENTOJŲ GENOCIDO IR REZISTENCIJOS TYRIMO CENTRO ĮSTATYMO NR.
VIII-238 5 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-561 IR
LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVENTOJŲ REGISTRO ĮSTATYMO NR. I-2237
11 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-562“
PROJEKTO (TAP-21-1207; TAIS NR.: 21-28248(2))

2021-09-17 Nr. NV-2238

Vilnius

Projekto rengėjas: Kultūros ministerija.

Projekto tikslas: pateikti Vyriausybės išvadą (*iš esmės pritarti su pastabomis tobulinti*) įstatymų projektams (parengtiems Seimo Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijos), kuriais siūloma:

- Papildyti Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos centro (toliau – Centras) funkcijas naujomis (Projektas Nr.1):

1) inicijuoja, skatina ir remia memorialinių kompleksų, paminklų statybos, atminimo ženklų, kino filmų, monografijų kūrimo projektus ir skelbia viešus konkursus jiems įgyvendinti *Lietuvos Respublikos teritorijoje ir už jos ribų;*

2) inicijuoja ir organizuoja laisvės kovotojų, rezistentų ir kitų asmenų, nužudytų Lietuvos Respublikos teritorijoje okupacinių režimų metu, palaikų paiešką;

3) kaupia, tvarko ir saugo laisvės kovotojų, rezistentų ir kitų asmenų, nužudytų Lietuvos Respublikos teritorijoje okupacinių režimų metu identifikavimui reikalingus duomenis;

4) remiantis istoriniais šaltiniais ir Lietuvos gyventojų registro duomenimis, ieško okupacinių režimų metu Lietuvos Respublikos teritorijoje ir už jos ribų žuvusiųjų ir/ar nužudytų laisvės kovotojų, rezistentų ir kitų asmenų bei jų giminių, organizuoja palaikų identifikavimą; tam tikslui organizuoja kaupimą ar kaupia genetinių (DNR) ir biologinių mėginių bazę.

- Papildyti Gyventojų registro nuostatas dėl duomenų teikimo ir naudojimo (Projektas Nr.2), kad informacija apie giminystės ir svainystės ryšius gali būti teikiama Centrai – organizuojant laisvės kovotojų, rezistentų ir kitų asmenų, žuvusiųjų ir/ar nužudytų okupacinių režimų metu, palaikų identifikavimą, ieškant jų giminių.

Dabartinė situacija: Centras jau ne vienerius metus vykdo laisvės kovotojų, pokario aukų (partizanų) palaikų identifikavimo darbus, turi patirties, susijusios su DNR tyrimų naudojimu žuvusiųjų palaikams identifikuoti, asmenų DNR pavyzdžių kaupimu. Atsižvelgiant į tai, kad poreikis identifikuoti pokario pasipriešinimo kovose žuvusių asmenų palaikus didėja ir susijusios veiklos apimtys plečiasi, siūloma tikslinti esamą teisinį reglamentavimą.

Esmė: siūloma esmės pritarti Įstatymo projektams, tačiau pasiūlyti Seimui juos tobulinti pagal pastabas papildant, kad Centras inicijuoja, skatina ir remia memorialinių kompleksų, paminklų statybos, atminimo ženklų, kino filmų, monografijų kūrimo projektus ir skelbia viešus konkursus jiems įgyvendinti Lietuvos Respublikos teritorijoje *ir už jos ribų, prieš tai suderinus veiksmus su atitinkama užsienio valstybe;* tikslinti sąvokų vartojimą; įstatymų projektų įsigaliojimo terminą (dab. 2021 m. liepos 1 d.) ir kt.

Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Derinimas:

- Projektas be pastabų suderintas su Krašto apsaugos ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija bei Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centru. Užsienio reikalų ministerija pastabų nepateikė.
- Į Teisingumo ministerijos, Finansų ministerijos ir Vidaus reikalų ministerijos pastabas atsižvelgta.

Dalykinio vertinimo išvada:

- ✓ Teikiamas Projektas tikslintinas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvadoje Nr. NV-2184 pateiktas pastabas ir pasiūlymus.
- ✓ Atsižvelgiant į tai, kad Projekto Nr.1 5 str. 2 punkto c papunktyje, nurodančiame, kad Centras inicijuoja, skatina ir remia memorialinių kompleksų <...> kūrimo projektus Lietuvos Respublikos teritorijoje ir už jos ribų, *prieš tai suderinus veiksmus su atitinkama užsienio valstybe*, siūlytina Projektą suderinti su Užsienio reikalų ministerija.
- ✓ Siūlytina tikslinti Projekto Nr.1 5 str. 2 punkto h papunktį, nurodantį, kad Centras rengia Lietuvos ir kitų šalių ekspedicijas į tremties, žudynių, pasipriešinimo kovų, *lietuvių palaidojimo ar užkasimo vietas*, atkreipiant dėmesį, kad gali būti palaidoti ar užkasti ne tik lietuviai.
- ✓ Atkreiptinas dėmesys, kad keičiamų Įstatymų nuostatomis įgyvendinti bus reikalingos papildomos valstybės biudžeto lėšos, todėl būtų tikslinga sukonkretinti jų poreikį.
- ✓ Siūlome svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime.

Socialinės politikos grupės patarėja

Nomeda Poderienė